Redacţiunea. Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg.: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 276. Braşov, Joi 14 (26) Decemvre 1895.

Alegerea din Mercurea şi Saşii.

Vĕdênd cât sgomot face „Sieb. d. Tageblatt" din Sibiiu cu alegerea municipală din Mercurea, încă şi după ce acésta a fost *per nefas* cassată, ni-am întrebat, că óre ce intenţionéză conducĕtorii Saşilor guvernamentali cu-o astfel de procedere?

Aliaţii din Sibiiu ai şoviniştilor dela putere — ni-am dis noi — pentru a-şi manifesta solidaritatea de interese ce-i légă cu aceştia din urmă şi pentru a susţiné prietenia cu Banffy şi a dovedi lealitatea lor faţă cu el, au aflat de lipsă a-şi câştiga înaintea lui un titlu de recunoscinţă, declarând rĕsboiŭ pretinsului şovinism al Românilor.

Ocasiunea binevenită pentru acésta li-a dat'o alegerea din Mercurea. Ei presentă adecă lucrul aşa, ca şi când la Mercurea, unde au fost aleşi numai Români, între carî şi câţi-va „martiri ai procesului Memorandului", s'ar fi inaugurat din partea „şovinismului român" o acţiune ostilă elementului săsesc.

Intr'un articul al lui „Tageblatt" dela 9 (21) l. c. Românii sunt chiar făţiş acusaţi de a fi comis un act de *nelealitate* faţă cu Saşii, de a cărora „ocrotire" s'ar fi bucurat până acuma în comitat.

Se laudă Saşii sibieni, că ar fi întêmpinat întot-déuna cu echitate şi cu dreptate pe Românii din comitat, ca şi când a fi „echitabil" şi „drept" faţă cu conlocuitorul tĕu nu este o datoriă, ci un merit special, care ar pretinde o deosebită recunoscinţă.

Sĕ vedem însĕ în ce a constat acea „echitate" şi „dreptate", care sĕ le fi câştigat Saşilor îndreptăţirea de a pretinde ca fără de învoirea lor Românii sĕ nu pótă candida pe nimeni din sînul lor la alegerile municipale?

Douĕ din trei părţi a poporaţiunei comitatului Sibiiu este română. Conducĕtorii saşi înainte cu 10—14 ani au avut înţelepciunea de a-'şi dice: este în interesul nostru sĕ trăim în pace cu aceşti Români, carî sunt mai mulţi ca noi, hai dér sĕ cădem la învoiélă cu ei şi sĕ le facem şi lor parte la alegerea de funcţionari administrativi!

Şi au lucrat cu minte aşa, căci, o recunosc înşi-şi, prin acéstă învoiélă ei şi-au asigurat pacea şi liniştea în casă şi au putut sĕ se ocupe neturburaţi de resolvarea problemelor dictate de interesele poporului lor.

Au lucrat dér Saşii sibieni — şi acésta nu se póte destul de tare accentua — înainte de tóte *în propriul lor interes*, când şi-au dat silinţa a fi „echitabili" şi „drepţi" faţă cu Românii în comitat, — dicem anume şi-au dat silinţă, pentru-că în realitate faptele lor au rĕmas încă departe de adevĕratele postulate ale echităţii şi ale dreptăţii.

Ce şi cât au făcut însĕ, repeţim, au făcut'o în propriul lor interes şi nu de dragul Românilor. Este dér o apucătură nedémnă a veni acuma şi a le dice acestora: noi avem majoritate sdrobitóre în congregaţiă şi puteam sĕ alegem şi mai înainte şi acum tot numai Saşi, dér étă că am fost şi suntem generoşi şi v'am ales şi Români!

Este nedemn şi ridicul chiar, când Saşii sibieni se provócă la acéstă „generositate" pentru a acusa pe Români, că la Mercurea au procedat neleal, când au pus pe listă numai Români.

Mai întâiu în Mercurea a fost numai o alegere parţială de representanţi comitatensi, care nu póte fi asemĕnată cu alegerile de funcţionari, carî se estind asupra întregului comitat. Al doilea din cercul Mercurii sunt deja 6 Saşi aleşi în congregaţiă şi aşa alegênd Românii acum 6 din sînul lor au făcut sĕ se validiteze numai principiul egalei îndreptăţiri.

De aici se vede, că alegerea dela Mercurea este numai pretextul pentru inaugurarea acţiunei ostile a firmei Wolff et Companiă contra pretinsului şovinism român, este numai mijlocul de a alarma pe pacinicii Saşi dela ţéră în contra Românilor, şi ai face sĕ crédă, că sunt fórte ameninţaţi din partea română, economicesce şi politicesce, când în adevĕr e vorba numai de manifestarea lealităţii Saşilor guvernamentali faţă cu stăpânirea unguréscă, pentru ca numita firmă sĕ se recomande şi mai departe scutului ei, de care are aşa mare lipsă, ca sĕ-şi pótă face treburile.

Pactul austro-ungar.

Din incidentul desbaterilor mai recente din camera austriacă, diarul german „*Münchener Allg. Zeitung*" scrie asupra pertractărilor privitóre la încheiarea pactului între Austria şi Ungaria între altele următórele:

Pactul cu Ungaria va întêmpina de astă-dată mari greutăţi. Contele *Palffy* declară în camera austriacă, in numele clubului-Hohenwart, că partisanii sĕi vor pretinde schimbarea convenţiilor comerciale şi a cuotei cheltuelilor comune. Deja înainte cu doi ani prinţul *Carol Schwarzenberg* afirmase, că e absolut neîncungiurabilă o *schimbare a sistemului*, care domnesce în Ungaria.

Pretensiunile austriace sunt chiar şi de aceea îndreptăţite, deóre-ce Ungaria a făcut în aceşti 20 de ani din urmă mai mari progrese decât Austria, şi deci trebue sĕ contribue cu mai mult, decât cu 32% la cheltuelile comune.

De altă parte însĕ şi Ungaria se plânge, că cuota ei e prea mare. Astfel dela 1877 încóce motivéză, între altele, reducerea cuotei cu aceea, ca zahărul consumat pe teritor ungar se taxéză cu dare în fabricele austriace, astfel încât consumul zahărului cade în favorul tesaurului public austriac.

In fine, după-ce numitul diar produce încă mai multe esemple analoge, încheiă dicênd, că oposiţia şi dincóce şi dincolo de Leitha luptă vehement contra stărilor actuale, şi după ce este greu de-a iscodi o resolvare mulţămitóre pentru amêndouĕ părţile, éraşi se va încheia pactul pe basa calculelor din 1867, după carî calcule însĕ Austria ar fi vitreg tractată şi în tóte privinţele neîndreptăţită.

„Restaurarea" la Sibiiu.

Sibiiu, 10 (22) Dec.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Am fost împedecat de-a vĕ raporta imediat despre „restaurarea" comitatensă, adecă despre alegerea de funcţionari admin. la noi, întêmplată Joi în 7 (19) l. c. A fost remarcabilă adunarea, la care au luat parte aprópe toţi membrii şi un public numĕros pe galeriă. Membrii românî veniseră şi ei în numĕr mare audind mai ales, că Saşii vor sĕ-o rupă cu tactica observată până acuma faţă cu Românii, şi nu se mai ţin de învoiala trecută la împărţirea posturilor.

Inţelegerea între Români şi Saşi, ce s'a făcut încă înainte cu vr'o 15 ani, era sĕ fiă reînoită şi acuma. Preşedintele clubului săsesc înainte de alegere însu-şi a oferit Românilor susţinerea învoielei, dér câte-va dile după aceea a declarat, că în urma „presiunei Saşilor dela ţéră" e silit a-şi schimba cuvêntul dat. „Ein Mann ein Wort" e o vorbă care între Nemţi s'a născut, între Saşii liberali adi nu se mai aplică. Ca sĕ mascheze purtarea acésta, se provócă tot la alegerea din Mercurea, ce ei au nimicit-o, pedepsind şi pe nevinovatul protopretor P. Drăghici prin „administrative Verschiebung" la Sălişte. Sub cestia esploatării alegerii din Mercurea zace ascunsă tendinţa duplă de-a harangua pe Saşii dela ţéră şi de-a se însinua de altă parte în sus, că au salvat de „daco-români" graniţa, în

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Prisonerul.

De *Nemirovitch-Dautchenko*.

I.

In decursul ultimului rĕsboiŭ turcesc avù loc în nóptea din ajunul anului nou o luptă între Ruşi şi Turci. Ca la o milă înderĕptul liniei de bătae aveau cuartirul în aceeaşi curte dintr'un sat turcesc doi oficeri superiori.

— „Ei, domnule major, nóptea de anul nou nu e într'adevĕr deosebit de frumósă", dise un colonel mic şi gros cătră un major înalt, al căruia braţ atîrna într'o eşarpă. Amêndoi şedeau pe balconul unei case turcesci.

— „Dă, şi de acasă nu sosesce nici o epistolă."

— „Acésta nu mĕ prea nelinişteşce. Sciu, cum stă cu poşta nóstră campestră. Şi totuşi ar fi bine, décă am putea privi măcar numai cu un ochiu spre casă. La dracu! Crăciunul ne aflà la pasul Şipka, anul nou aici... Şi acasă ard acum luminările, sar copiii în jurul pomului... Soţia d-tale va fi cu copii la soţia mea... Ele vorbesc de noi, şi vor fi sigur neliniştite, că nu le sosesce dela noi nici o epistolă. Dér cum putem scrie epistole, décă în tot timpul ne tîrâim înainte? Ei, cum mai stai cu mâna?"

— „Ea cam arde."

Nóptea învĕluì pămêntul. Numai în ferestrile satului licăriau luminările. De-odată apărù pe stradă o zare roşie ca para focului şi în lumina posomorîtă, care lumina întunerecul, sĕ arătă o faţă bărbósă.

— „Pantalejeff!" strigà colonelul în direcţia focului.

Facla pătrunse în curte. Indată începù a bate din picióre înaintea oficerilor un cal, care era cu desĕvêrşire acoperit de fulgi de zăpadă. Cazacul, care şedea în şeuă, plecà facla, aşa că nori negri de fum îi înconjurară mâna şi începură a-se urca încet şi greoi spre cer.

— „Incătrău vrei sĕ mergi?"

— La avantposturi, d-le colonel".

— „Pentru-ce?"

— „Au început sĕ pusce".

— „Bine, călăresce şi spune-le, că, décă nu sĕ petrece ceva însemnat, sĕ nu rĕspundă Turcilor. Pot ei sĕ tot pusce, sĕ vor sătura îndată. Ce mai e éră-şi?"

Doi soldaţi întrară din stradă în curte. Pantalejeff ridicà facla. Soldaţii înconjurau pe cine-va. „Mergi, mergi, pleşuvule, din causa vóstră, draci raşi, nu mai avem odihnă", rĕsunà din grupă. Evident, că soldaţii nu observară încă pe superiorii lor.

— „Ce e, copii?" întrebà colonelul.

— „Aducem un turc. El a voit sĕ se ascundă dinaintea nóstră în dosul unei tufe".

— „Cum aşa? In dosul unei tufe?"

— „El se pitulà pe pămênt spre a nu putea fi vĕdut în dosul tufei. Sub-locotenentul Wassiljeff ordonà, sĕ-l prindem de viu şi sĕ-l predăm Măriei Tale. El sĕ numesce Mehmed".

— „Luminéză aici, Pantalejeff".

Cazacul ţinù facla de-asupra grupei. La lumina ei roşie vĕdură oficerii o faţă cu nas mare şi cu mustăţi brunete sburlite. Pe frunte avea o sgârietură roşie próspĕtă, capul îi era acoperit cu un turban murdar, şi afară de acestea Mehmed mai purta o manta din un postav gălbui de pĕr de cămilă.

— „Oho, acesta-i un oficer", dise colonelul cătrĕ pretinul sĕu.

Majorul îl privi scrutător.

— „Şi încă un cunoscut. Nu-l recunosci? Acéstă sgârietură.... şi la mâna stângă trebue sĕ fiă retezate douĕ degete. Arătaţi-mi mâna lui stîngă".

Soldatul, care stetea mai aprópe îl apucà pe Mehmed de mână şi o ridicà în sus.

— „Da, el este, Mehmed Bey, un colonel turc".

— „Păcat, el a fugit din prinsóre. Generalul va ordona de sigur, sĕ-l puşte. Păcat! Ei, copii, conduceţi-l întâiu la mine, unul dintre voi rĕmâne cu el, ceilalţi doi depărtaţi-vĕ".

Mehmed Bey fù condus în odaie şi unul dintre soldaţi sĕ postà cu puşca înaintea uşii.

Turcul era de-o statură uriaşă, puternic şi lat în spete.

Putea avea vre-o 50 de ani. Ochi trişti priviau de sub sprâncenele-i brunete şi sburlite, musteţele lui brunete tremurau ca

a căreia apĕrare ad retinendam coronam au fost chiămațĭ.

Natural, că în asemenĭ împrejurărĭ Românii au trebuit sĕ fiă alarmațĭ și indignațĭ, audind cum Sașii umblă éră-șĭ cu doi banĭ în trei pungĭ. Sașii in mod abusiv se provócă, că Românii vor fi frânt pactul *cu anĭ înainte*, când ei înșĭ-șĭ l'au oferit *cu câte-va dile* mai înainte de alegere. Ei întortochézǎ faptele susținênd, că cu câțĭ-va anĭ înainte Românii s'au abătut dela pact, și au votat pentru protonotarul C. *Tobias* — de 20 de anĭ în administrațiă — când a fost candidat de vice-comite, în contra unui *finanț*, care în viéța sa nu făcuse alt-ceva decât reperte de timbre și mandate asupra lor, și care n'a avut și nu are nicĭ ideă de administrațiă. Schimonosesc și denatureză faptele, când susțin, că prin acéstа s'ar fi alterat pactul, când scie tótă lumea că *Sașii de frunte au animat* pe protonotarul sĕ competeze la postul de vice-comite, și că tocmai în urma acéstа Dr. Wolff, cu tótă agitația ce a pus'o la cale până în ultimul cătun, în urma repulsiunii Sașilor față cu omul necunoscut și fără de praxă în administrațiă, abia și-a putut scóte candidatul cu 50 de voturĭ maioritate, când Sașii fac 3/4 parte din membrii congregației.

*

Comesul-fișpan *Thalmann* deschide ședința mulțumind funcționarilor de până acuma pentru zelul dovedit. El a vorbit în limba maghiară cu greu, căcĭ abia póte bombăni unguresce, de te prinde mila.

La p. 1 se comunică, că alegerile municipale din Mercurea au fost cassate și că noua alegere s'a fixat pentru 20 Ian. n. 1896, rĕmâind president electoral tot cel vechiŭ — cu tóte că Românii au apelat la ministru.

Urmând actul alegerei ia cuvêntul mai întâiu advocatul *Ioan de Preda*, președintele clubului municipal român, și după-ce arată că Sașii au frânt pactul de până acuma, și că de aceea Românii trebue sĕ considere alegerile de față ca act de putere din partea Sașilor, la care eĭ, Românii, nu pot lua parte, face în numele representanților români din congregațiă următórea *declarațiune*:

Intre deputații români și sașĭ din acéstă congregațiă, după-cum de comun este sciut, de mai mult timp a esistat o frățéscă ințelegere, carea făcea posibil, nu numai ca alegerile ce erau de efeptuit, sĕ se efeptuéscă cu deplină harmonie, ci și ca tóte celelalte agende, ce aveau sĕ-șĭ afle resolvirea lor în acéstă congregație, sĕ se resolveze în mod armonic, și așa dicênd fără deosebit respect la interesele speciale ale vre uneia dintre cele două naționalitățĭ, ce formézǎ marea majoritate a locuitorilor din acest comitat.

Ințelegerea acéstа, care până acum a adus fructe destul de bune, de astă-dată și din incidentul alegerilor, ce tocmai au sĕ se efeptuéscă, s'a nimicit. Și anume s'a nimicit ea prin împrejurarea, că domnii deputațĭ sașĭ și respective corifeii și conducĕtorii acelora, cu care până aci ne înțelegeam frățesce în tóte cestiunile de o mai mare importanță, și în deosebĭ și în afacerile alegerilor municipalĭ, de astă-dată nu numai nu au acceptat candidările clubului român municipal, pentru posturile de amploiațĭ reservate până aci pentru românĭ, ci din contră au aflat de bine, ca sĕ reducă de astă-dată numĕrul posturilor acelora, ce până aci erau ocupate prin Românĭ, și se pretindă chiar hotărît, că într'un anumit cerc pretorial, în mare majoritate de românĭ locuit, postul de prim-pretor sĕ nu mai fiă ocupat printr'un român ca până aci.

Ce-i va fi condus pe domnii corifei sașĭ la ținuta lor acéstа? Asta de astă-dată nu voim sĕ o cercetăm și constatăm și aicĭ. Ne mărginim deci numai pe lângă a constata faptul ca atare, pentru-că opiniunea publică sĕ cunóscă motivul atitudinei, ce vom observa noi, deputații românĭ, atât la alegerile, ce ne stau de astă-dată înainte, cât și peste tot în viitor.

Prin acéstа nu voesc eu sĕ dic, că în urma lipsei de ințelegere ce s'a ivit, atitudinea nóstră în viitor are sĕ fiă necondiționat ostilă și dușmănósă; ci ceea-ce intenționez sĕ dic este numai, că noi deputații românĭ din acest comitat ne reservăm pentru viitor deplina libertate a acțiunei, vĕdêndu-ne avisațĭ a ne grupa și noi în viitor mai mult pe lângă interesele nóstre speciale, precum vedem, că vĕ grupațĭ și d-vóstră, d-lor deputațĭ din majoritate, tot mai mult pe lângă specialele interese ale d-vóstră.

Puterea este astădĭ în mânile d-vóstre, deși marea majoritate a locuitorilor din acest comitat este de naționalitate română! Dela d-vóstră deci singurĭ va atârna, întru cât vețĭ afla de bine, ca sĕ aprețiațĭ la aceste alegerĭ de o parte justele așteptărĭ ale locuitorilor românĭ din comitat, de altă parte atitudinea Românilor, carĭ până aci au fost aplicațĭ în oficiu.

Influința nóstră asupra alegerilor efeptuinde a devenit cu totul paralisată prin faptul, că modestele nóstre pretensiunĭ la adresa conducĕtorilor d-vóstrĕ de astă-dată nu au aflat aprețiarea — după a nóstră părere — cuvenită!

De aceea dér eu mĕ simt îndatorat a a face atât în numele meu propriu, cât și în al connaționalilor mei declarația:

„Cum-că noi, deputații românĭ din „comitat, ne reservăm deplina libertate a „acțiunei în viitor, ca nu vom lua parte „activă la alegerile efeptuinde; ér resul„tatul acelora nu-l vom privi de efiux al „ingerințeĭ nóstre, nicĭ de un act destul de „just și ecuitabil față cu Românii, carĭ „formézǎ majoritatea precumpănitóre a lo„cuitorilor din acest comitat.“

Dr. Wilh. *Brukner* își esprimă părerea de rĕu, că Românii nu vor sĕ aleгă pentru postul de fisolgăbirĕu în Mercurea, care nu s'a mai dat unui Român. Sașii au fost tot-déuna drepțĭ și echitabilĭ față cu Românii, și și acuma în loc de un fisolgăbirĕu, décă ar fi competențĭ românĭ, ar alege trei solgăbirĕĭ dintre Românĭ, adecă pentru'un post de fisolgăbirĕu, două posturĭ de solgăbirĕĭ. Nicăirĭ Românii n'au fost mai mult considerațĭ ca în comitatul Sibiiului. Majoritatea săsésсă va fi și de astă-dată dréptă față cu minoritatea română, cu tótă declarația de refus a Românilor.

Part. Cosma rĕspunde d-lui Bruckner. Discursul d-sale (după „Tel. Rom.“) se resumă în următórele:

Décă postul de protopretore în Mercurea este atât de *neînsemnat*, de ce cfer Sașii în schimb pentru el mai multe posturĭ de pretor? după cum afirmă ei, ceea ce însĕ nu este corect, pentru-că două posturĭ de pretor am avut și până acum, dar pe unul, pe cel din Săliște l'a ocupat un Sas, și propriamente acum pentru postul de protopretore din Mercurea ni-se ofere *numai un post* de pretore. Și décă este atât de neînsemnat acel post, pentru-ce vor Sașii cu orĭ-ce preț sĕ-l iée din mâna Românilor, chiar și cu prețul frângerei amiciției, ce a esistat decĭ de anĭ între aceste două elemente, chiar acum, când doră pentru ultima dată ne-am întrunit în scopul de-a alege funcționarĭ comitatensĭ?

Românii numai invitațĭ de clubul săsesc și-au făcut propunerile, și după ce au fost avisațĭ prin bărbat competent, că Sașii și de astă-dată vor sĕ observe pactul vechiu, și încă fără considerare la agitațiile Mercurenilor, la carĭ Românii n'au dat nicĭ o ansă.

Românii urmând provocării Sașilor s'au ținut strâns de *starea actuală*, și încă nicĭ pentru postul de pretore din Săliște n'au candidat, ér propunerile lor le-au comunicat în modul usitat cu clubul săsesc, cu tóte acestea clubul săsesc a preferit sĕ frângă pactul vechiu, cu care s'a realisat în comitatul acesta o frățietate și liniște, căreia asemenea n'a fost nicăirĭ în țéra întrégă.

In astfel de împrejurărĭ Românii, décă țin la demnitatea lor, n'au putut face alta decât ce au făcut, sĕ vĕ lase pe D-vóstrĕ, carĭ dispunețĭ de maioritatea precumpănitóre a voturilor, sĕ facețĭ ce voițĭ. Al D-vóstre va fi meritul, a D-vóstre va fi și rĕspunderea pentru alegerile de astădĭ. Românii n'au dechierat, că de aci încolo vĕ vor face oposiția *cu orĭ ce preț*, ci numai că-șĭ reserva mână liberă. Dela faptele D-vóstre va depinde atitudinea Românilor de aci încolo în comitatul acesta.

Alb. Arz. de *Straussenburg* dice, față cu espunerile d-lui Cosma, că invoéla s'a încheiat înainte cu 12 anĭ numai pentru casul acela, dér și pe acéstа Românii au călcat'o.

Urméză constituirea comisiunei de candidare. Fiind ales resp. numit în comisiune și câte un Român (Dr. A. Brote și P. Cosma) aceștia renunță, provocându-se la declarația Românilor.

Inainte de alegere, membri românĭ, carĭ au impus cu atitudinea lor solidară și energiă, au părăsit adunarea.

Majoritatea săsésсă a ales apoi cu aclamațiă pe cei scrișĭ pe lista ei, adecă pe vechii funcționarĭ, cu deosebirea, că fisolgăbirĕul din Mercurea G. Drechici a fost pus la Săliște în locul d-lui Dr. L. Lemenyi.

Conflictul anglo-american.

Vom resuma aci pentru orientare pe scurt antecedențele conflictului dintre Anglia și Statele-Unite.

Originea conflictului datéză cam de mult. Jumĕtatea de apus a *Guyanei*, pe care Englesii o luaseră Irlandezilor pe timpul rĕsbóielor lui Napoleon, e fórte defectuos delimitată în spre Venezuela, care, pe vremea aceea, era o colonie spaniolă. Vechile charte din timpul Spaniolilor sunt cu totul neesacte. Venezuela susține acum, că Anglia și-a împins înainte granița încetul cu încetul, și că și-a împărțit astfel teritoriul. Anglia rĕspunde, că granița merge pe calea fluvială dintre rîul *Esequibo* și fluviul *Orinoko*, și e dispusă sĕ priméscă un arbitriu, care sĕ hotărască liniile esacte de-lungul acestei căĭ; în spre rĕsărit însĕ un arbitriu nu are ce căuta, căcĭ acesta e teritoriu absolut engles.

Cu acéstа cei din Venezuela sunt și mai puțin mulțămițĭ, pentru-că tocmai pe un teritoriu din rĕsărit s'au descoperit în timpul din urmă gisemente de diamante și alte metalurĭ prețióse, carĭ au fost imediat ocupate de Englesĭ. Afară de acésta Englesii au aședat o stațiune pe malul de rĕsărit al fluviului Esequibo, în fața unei stațiunĭ de pază ocupată de Venezuelenĭ și în nóptea anului nou 1895, când aceștia se depărtaseră pentru a serba anul cel nou, șése soldațĭ englesĭ trecură fluviul și arborară drapelul britanic. Când se întórseră Venezuelenii arestară pe Englesĭ și îi conduseră in oraș, dér din ordinul guvernului fură liberațĭ.

Anglia cerù satisfacția, dér primi prin Iulie o notă din Washington, care cerea instituirea unui arbitragiu. La 8 Decemvre a. c. Anglia trimise însĕ președintelui Crespo o notă cerênd o despăgubire de 12,000 lire sterlinge și redactată în formă de ultimat. Er la nota d-lui Cleveland, Anglia rĕspunde, că doctrina Munroe nu e aplicabilă în cazul de față.

Etă causa, care a provocat mesagiul d-lui Cleveland, care continuă a cere aplicarea *doctrinei lui Munroe*.

Doctrina acésta, emisă acum douĕ-decĭ și șépte de anĭ de presidentul Munroe, conține idea, *că orĭ-ce amestec menit sĕ vateme interesele guvernelor americane independente, trebue considerat ca un act de dușmănie față cu Statele-Unite.* In conflictul dintre Anglia și Venezuela, Statele Unite vĕd

---

și când prisonerul ar voi sĕ dică ceva, dér își înăbușă vorbele. In picióre avea nisce opincĭ. Mantaua-'i era sdrențuită și dintr'un loc, la umĕr, picura sânge.

— „Ce are el?“

— „L'a străpuns Kiriloff cu lancea, în dosul tufei, Măria Ta“.

— „De ce?“

— „Pentru-că 'i s'a strigat rusesce: „Eșĭ afară, pleșuvule“, și el tot stetea acolo ca și o lăcustă. Ei, atuncĭ Kiriloff împinse puțin lancea în tufiș și-'l înțepă. Er Mehmed eși din dosul tufei“.

— „Dați-'i un scaun“.

Prisonierul se lăsă pe scaun, în vreme ce își duse mâna la inimă, gură și frunte. Fața lui deveni și mai tristă. Era evident, că nu aștepta nimic bun dela noul sĕu domn. Nasul mare și încovăiat atârna acum cu totul peste mustețile lui brunete, și capul 'i-se plecă profund pe umerĭ.

II.

Majorul servise fórte mult la granița caucasică, așa încât acum nu mai avea nicĭ decum lipsă de tălmaciu.

— „Imĭ pare, că te cunosc deja“ dise el turcesce către prisonier. „D-ta eștĭ colonelul Mehmed Bey“.

Turcul își plecă capul și părù, a-se aprofunda cu desĕvêrșire în sine.

— „Sunt póte în rĕtăcire. D-ta escĭ probabil un altul?“, continuă majorul.

— „Eu nu mințesc nicĭ-odată“, rĕspunse prisonierul. „Erĭ fugiĭ din Kasanlik, adĭ m'au aflat soldații D-tale. „Pe jos nu ajungĭ departe“, adause dênsul c'un suris trist „îndeosebĭ décă atât capul, cât și piciórele sunt rănite, ér acum și umĕrul“.

— „Sci, că în vremurĭ de rĕsboiu“... începù majorul.

— „La ce-mĭ istorisescĭ acésta? Puterea e pe partea D-vóstrĕ. D-vóstrĕ ațĭ învins, putețĭ deci sĕ mĕ împușcațĭ. Eu sciam, spre ce sórte merg, când fugiĭ aserĭ din casa oficerului, care mĕ luase la sine. Ei, și ce e acésta? Eu am perdut jocul, și trebue sĕ mor“.

Majorul, mișcat de tonul prisonerului, începù de-odată a-i vorbi mai blând.

— „Spune-mĭ, purtatu-s'a oficerul acela rĕu cu D-ta?“

— „Nu“.

— „Fosta-i strict tratat?“

— „Oficerul, la care m'au internat, era un om escelent; el mĕ constrînse, sĕ dorm in patul sĕu, îmĭ dedea de mâncat și de beut, se purta față de mine ca un frate, ér nu ca un dușman“.

— „De ce ai fugit deci de-acolo?“

— „Ce Vĕ interesézǎ acésta? Eu mĕ aflu în mânile D-vóstrĕ; putețĭ așa-dér face cu mine ce voițĭ. Numai mai iute, mai iute!“

Și un fel de suspin înăbușit resună în vocea bĕtrânului Turc. Capul îi cădù érǎ-și adînc pe piept.

— „Dér ce ai gândit? Turcii sĕ retrag pretutindenĭ, la D-vóstrĕ domnesce fómea, poporațiunea părăsesce orașele și fuge. N'ar fi fost mai bine, sĕ aștepțĭ ca sĕ tréсă vremea acésta? Rĕsboiul sĕ va sfîrși în curênd, ér D-ta te-ai fi putut reîntórce acasă“.

— „Acasă? Și unde va fi atuncĭ casa mea?“

— „Cum ințelegĭ acésta?“

— „Unde-mĭ voiu afla familia? Eu sciu deja, că toțĭ — fug in Asia mică. Familia mea încă va face așa. Unde o voi afla decĭ? Ah, de ce sĕ mai vorbesc? Am făcut, ceea ce mi-am ținut de datorință. De mórte nu póte nimenĭ scăpa. Ceea ce e hotărît, sĕ întîmplă. Fiă-care trăesce numai cât îi e hotărît. Și eu nu pentru mine...“

Turcul amuți și făcù o mișcare negativă cu mâna.

— „D-ta ai dis: „familia mea“. Eu încă am o familiă“, dise gânditor majorul.

— „D-ta escĭ fericit; ve-țĭ trăi și vĕ ve-țĭ revedea. Eștĭ fericit, pentru-că n'ai cădut în prisóre“.

— „Spune-mĭ; — tocmai din causa familiei D-tale te întreb — ai copii?“

Turcul își aplecă și mai profund capul. Un moment domni tăcere.

— „Ai mulțĭ copii?“ întrebă din nou majorul.

— „Patru“, șopti încet Mehmed Bey.

— „Marĭ?“

— „Fórte micĭ — cel mai mare e de șase anĭ“.

— „Al meu încă e de șase anĭ“ — dise majorul, într'un ton, ca și când ar vorbi numai cu sine.

(Va urma.)

decĭ o nedreptate în paguba lor proprie, şi cer[illegible]dmiterea deplină a arbitragiului lor, pe când Anglia nu vrea sĕ recunóscă acéstă autoritate, care ar puté deveni periculósă însăşĭ Statelor americane independente.

Scirile mai nouĕ privitóre la conflictul dintre aceste douĕ marĭ puterĭ sunt următórele:

Preşedintele *Cleveland* a subscris proiectul de lege votat de congres, privitor la numirea comisiunei ce va avé sĕ reguleze granițele Venezuelei. „Kölnische Zeitung“ anunță, că comisiunea acésta înainte de tóte va merge la Madrid şi la Haga pentru de-a studia din actele spaniole şi olandeze pretensiunile ce le-au avut Spania şi Olanda față cu Venezuela, carĭ drepturĭ au trecut apoi mai târḑiu asupra Angliei.

Din *Caracas* se depeşéză, că acolo din ḑi în di cresce disposiția duşmănósă față cu Anglia. A început a-se mobilisa garda națională, şi comercianții au hotărît sĕ încépă lupta comercială contra Angliei.

Bĕtrânul *Gladstone* fiind întrebat sĕ-şĭ dea părerea asupra cestiunei Venezuelei, rĕspunse, că nu se amestecă în acéstă afacere, dealtmintrelea însĕ mintea sănĕtósă a orĭ-cărui om póte înțelege, cum ar trebui sĕ se premérgă.

SCIRILE ḐILEI.

— 13 (25) Decemvre.

Timp de primăvéră. Din Sângerul de Câmpiă ni-se scrie: Pe aicĭ avem timp fórte bun; érna pare că ar fi trecut, şi în locul ei avem timp frumos de primăvéră; economii ară mereu şi sémĕnă, albinele sbóră în liber; foc, firesce, nu mult ne trebue, pe-un astfel de timp; erĭ şi adĭ (22 Dec. n.) am stat tótă ḑiua cu uşile deschise, cu un cuvênt, avem adevérată primăvéră, numai de nu am plăti-o scump colo prin Martie şi Aprilie.

—o—

Pedépsa studenților croațĭ, la care aceştia fură osânditĭ din partea senatului universitar din Agram, şi care s'a publicat alaltăerĭ este următórea: Opt dintre studențĭ, între carĭ şi frații Franc, sunt eliminațĭ pentru tot-déuna dela universitate, unul pe patru semestre, şi opt pe douĕ semestre. Aceia dintre studențĭ, carĭ de present se află în semestrul prim, primesc un dorgatoriu striot dela rector, cu amenințarea, că vor fi eliminațĭ la cel mai mic incident provocat de ei.

—o—

D-şóra Agata Bârsescu renumita artistă dramatică, a sosit adĭ din Viena în oraşul nostru, unde va juca deséră şi în ḑilele următóre într'un ciclu de representațiunĭ. Numai de curênd d-şóra Bârsescu a visitat ca óspe şi Cernăuții, unde a secerat cele mai strălucite succese.

—o—

Duelul ministrului Perczel. După cum se sciă, înainte cu câte-va sĕptĕmânĭ ministrul de interne Desideriu Perczel a avut un duel de săbii cu deputatul br. Gabriel Andreansky, în urma unui incident din camera deputaților. Pentru acest duel procuratura de stat a intentat procedură penală, atât contra ministrului cât şi contra numitului deputat. In ḑilele acestea a sosit însĕ, la tribnnalul din Budapesta, încunosciințarea ministrului de justiție, că Majestatea Sa, pe basa dreptului prea înalt ce-l posede, a ordonat abolițiunea procesului, chiar ca şi în anul trecut, când de asemenea a ordonat abolițiunea procesului pentru duelul între Perczel şi contele Ladislau Szapary.

—o—

Marina comercială română. Monit. Of. publică decretul regal, prin care serviciul de navigațiune maritimă, a cărui înființare şi organisare au fost încredințate regiei monopolurilor statului, este trecut, până la nouĕ disposițiunĭ, sub administrarea direcțiunei generale a căilor ferate. Tóte cheltuelile făcute şi carĭ se vor mai face cu întreținerea şi esploatarea acestui serviciu, până la regularea definitivă a afacerei, se vor acoperi din suma de lei 2,500,000, luată ca împrumut dela fondul porturilor. — Vaporul român *Medea* ce aparține acestei marine comerciale, a sosit Duminecă la órele 12 în postul Constanța venind dela Constantinopol.

—o—

Esportul de vite din România în Rusia cresce pe ḑi ce merge. Un însĕmnat numĕr de comercianțĭ de vite din Odessa şi din alte localitățĭ din Rusia au venit la têrgurile din Moldova şi Dobrogea, şi cumpĕră vite cu prețurĭ fórte bune. In cursul lui Noemvre s'au esportat în Rusia 14,589 boi, 3359 vacĭ, 333 vițel.

—o—

Apele Dunării cresc mereu, şi sunt temerĭ, ca Dunărea sĕ nu se reverse, dintr'un ceas într'altul. Satele de pe țĕrmul bĕtrânului fluviu sunt alarmate. Dér şi rîurile mai micĭ din Moldova cresc. Apele Siretului venind fórte marĭ au rupt podul dela Drăgeştĭ.

—o—

In procesul *din causa abusurilor dela accisele Bucurescilor*, Curtea de apel din Bucurescĭ secția II şi-a pronunțat sentința Sâmbătă. Ştefan Şuțu a fost condamnat la un an şi jumĕtate închisóre; Bozianu la 2 anĭ închisóre, şi Lindenberg, Herşcovicĭ şi Zeilicovicĭ la câte un an închisóre. Condamnații au făcut recurs in cassație.

—o—

Banchetul inginerilor românĭ. Vinerĭ séra, inginerii dela căile ferate şi dela ministerul lucrărilor publice au oferit — după cum cetim în „Timp.“ — d-lui Anghel Saligny, directorul general al C. F. R. un mare banchet pentru a serba desĕvêrşirea podului de peste Dunăre, opera măréță, care a făcut nemuritor pe autorul proiectului, d. Saligny. Au luat parte la banchet 179 de persóne, toțĭ ingineri românĭ, şi era o bucuriă de a vedé strînşĭ la aceeaşĭ masă atâția bărbațĭ din cei mai culți ai țĕrii, tinerĭ şi bĕtrânĭ, fraternisând în jurul unui inginer distins, d. Saligny, şi arĕtând lumii esemplul rar al unei solidaritățĭ profesionale.

Dreptatea în Bucovina.

II.

Pentru a arĕta şi mai clar nedreptatea şi duşmănósa tratare a Românilor bucovinenĭ, dep. *Dr. Zurcan* arĕtă, că gimnasiul superior gr. or. din Sucéva s'a creat din mijlócele fondului religionar, şi are menirea de-a fi un institut pentru fiiĭ bisericei gr. or., în care şcolarii de altă confesiune n'au sĕ fiă primițĭ, decât esceptional. La început însĕ, fiind-că şcolarĭ gr. or. erau puținĭ, s'au primit şi şcolarĭ de alte confesiunĭ şi naționalitățĭ; dér crescênd mai târḑiu frecuența şcolarilor gr. or., guvernul în loc sĕ eschidă pe şcolarii, ce nu aparțin confesiunii gr. or., făcênd astfel loc şcolarilor gr. or., a sistemisat, pe lângă cele 8 clase principale cu limba de propunere germană, încă şi patru clase paralele inferióre cu limba de propunere română. Prin acésta s'a încuragiat poporul român al Bucovinei şi a început a-şĭ trimite copiiĭ la şcóla română în aşa numĕr, încât localul şcólei nu mai era de-ajuns, şi guvernul fù silit sĕ zidéscă, cu cheltuéla fondului religionar gr. or., un alt edificiu corĕspunḑĕtor cerințelor presente. Indată ce noul edificiu fù terminat, afluența şcolarilor gr. or. la acest institut deveni aşa de mare, încât încă în acest an şcolar, 1895—96, au trebuit sĕ se priméscă în despărțĕmêntul român al classei prime, după un esamen de primire conform prescriselor legei, *93 de şcolarĭ*, carĭ n'au putut fi adăpostițĭ într'un singur local al nou ziditului edificiu gimnasial.

Direcțiunea gimnasială făcù arĕtare consiliului şcolar al țĕrei, de unde in a 12-a ḑi după înscriere venì ordin, ca pe şcolarii, ce trec peste numĕrul de 80 într'o classă se-i eschidă. *Astfel fură eschişĭ în 12 Septemvre c. 13 şcolarĭ gr. or.*, carĭ erau deja înscrişĭ în prima classă a despărț. roman, *luându-li-se prin acesta orĭ ce posibilitate de a-se desvolta în limba lor română*, fiind-că în țéră nu esistă un al doilea gimnasiu român, pe când copiilor germanĭ le stau la disposițiune *trei gimnasii*. De aci se póte vedé, cât de întemeiate sunt numĕrósele petițiunĭ, subscrise de aprópe tóte comunele Bucovinei şi presentate camerei primăvéra trecută pentru înființarea unui gimnasiu roman în capitala Cernăuțĭ. Eschiderea şcolarilor gr. or. dela frecuentarea acestui institut confesional s'a făcut contra clarelor stipulațiunĭ ale uricului de fondare al gimnasiului superior gr. or. din Sucéva şi a fost adusă atât din partea vorbitorului, ca şi a consistorului, imediat pe cale telegrafică, la cunoscința ministeriului de culte, dér acesta a găsit firéscă eschiderea tinerilor românĭ şi nu şi-a mai bătut capul cu cestiunea acésta.

Vețĭ audi şi vĕ vețĭ mira — continuă vorbitorul, — cum se îngrijesce la noi în Bucovina de cultivarea poporului. Eu cred, că în tótă Europa, ba aşĭ dice chiar, că în tótă lumea civilisată nu esistă casul, că un inspector şcolar al țĕrei sĕ nu cunoscă de loc limbile țĕrei; numai la noi în Bucovina, unde esistă trei limbĭ ale țĕrei cunoscute de lege, se importéză anume din Viena, séu din alte locurĭ germane, inspectorul şcolar al țĕrii, care afară de limba germană, nu cunósce nicĭ o limbă a țĕrei, — nicĭ cea română nicĭ cea ruténă. Astfel avem adĭ un inspector şcolar al țĕrei, care-i tot aşa de puțin în stare sĕ inspecționeze şcolile române şi rutene ale Bucovinei, precum de pildă eu pe cele chineze (Ilaritate).

Despre acest inspector şcolar, cu numele Tumlirz, care nicĭ idee n'are de limba română, spune vorbitorul, că la un esamen de calificațiune din acest an s'a întrepus pentru o candidațiă, care din limba română n'a corĕspuns nicĭ în scris, nicĭ verbal, dér despre care inspectorul susținea, ca a corĕspuns şi cerea aprobarea ei. Fiind-că profesorul esaminator a refusat de-a împlini dorința inspectorului, acesta a provocat întrega comisiune esaminatóre sĕ hotăréscă in causă şi se voteze. Atuncĭ s'a intêmplat ne mai pomenitul cas, că *cei 6 comisarĭ de esaminare, carĭ nu cunosc limba română, au votat pentru aprobare, pe când cei 5, carĭ cunosceau limba română, au votat contra aprobării.* Astfel s'a aprobat pentru catedra instrucțiunei române o învĕțătoriță, pe care bărbații de specialitate au declarat'o neaptă, pe când altele, relativ mai vrednice, au rĕmas neaprobate.

Vorbesce apoi de *întemeiarea şcólelor române.* Deşi, după lege, limba de propunere în şcólele poporale au s'o hotăréscă comunele, carĭ creéză şi susțin şcólele, consiliul şcolar al țĕrei se silesce cu tot prețul sĕ introducă limba rutenă şi în localitațile române séu mixte. Esemplu, între altele, casul din Ipotescĭ, comună situată în apropierea fronțierei române şi în districtul curat românesc al Sucevei. Acéstă comună a hotărît încă in anul trecut, sĕ creeze o nouă şcólă în sat cu respicata dorință, ca se se introducă in ea limba română ca limbă de propunere. Incă înainte de a-se termina zidirea şcolei, inspectorul şcolar districtual dase ordin, sĕ se introducă în ea limba rutenă şi sĕ se angajeze un învĕțător rutean. Comuna protestéză, trimițênd de repețite-orĭ deputațiunĭ la preşedintele consiliului şcolar districtual, căruia i-au declarat, că chiar decă locuitorii comunei ar fi fost in adevĕr odată Rutenĭ, ei însĕ doresc, ca copii lor sĕ se pótă folosi de limba română, şi de aceea cer introducerea acesteia ca limbă de propunere. Deputațiunile însé in tot-deuna au fost refusate. Incercà apoi representanța comunei, adresându-se cu petiții către tóte forurile, unde numai a sciut, dér tóte înzadar. In fine comuna hotărî se nu trimită copii la şcólă cu nicĭ un preț. Atuncĭ eşi la fața locului inspectorul şcolar districtual cu un comisar dela prefectură, ca sĕ facă cercetare. Mărturisirile depuse de tóte părțile au constatat, că dorința *unanimă* a comunei este introducerea limbei române ca limbă de propunere în şcólă. Cu tóte pedepsele în banĭ impuse şi în ciuda amenințărei cu asistență de gendarmĭ şi cu esecuțiune militară, locuitorii au declarat franc, ca sunt gata sĕ plătéscă pedepsele, sĕ se lase întemnițațĭ, sĕ li-se secuestreze şi cămaşa de pe trup, dér copii nu şi-i vor trimite la şcólă rutenă. Deşi acéstă plângere a comunei s'a înaintat şi presidentului țĕrei, printr'o deputațiune, până în present nu s'a corĕspuns dorinței acestei comune.

Astfel se promovésă în Bucovina cultura poporului român, astfel se aplică față de poporul român dreptatea pe terenul şcolastic!

Vorbitorul trată apoi, cum poporațiunea română este preterată şi vitreg tratată şi pe tóte terenele administrațiunei. In tóte oficiile şi branşele se contrabandéză streinĭ (germanĭ şi polonĭ) din alte provincii, fără cele mai elementare cunoscințe ale limbelor; aceştia nu numai că nu pot comunica cu poporul român, dér nu voesc sĕ priméscă nicĭ un fel de hărtii scrise romănesce etc.

Vorbitorul termină cerênd dela guvern înainte de tóte paralelisarea primei clase române dela gimnasiul gr. or. din Suceva; crearea unui gimnasiu românesc complet cu clase paralele rutene în Cernăuțĭ, şi introducerea limbei de propunere române şi rutene la c. r. pedagogiu de stat din Cernăuțĭ; apoi rechemarea inspectorului scolar al țĕrii, care nu cunósce de loc limbile țerii, şi înlocuirea lui prin un bărbat de specialitate, care cunósce perfect limbile țĕrii, precum şi introducerea limbei de propunere la scolile poporale în sensul stipulațiunilor legei şi conform dorinței esprimate a comunelor şi corporațiunilor, carĭ susțin scóla; la aşeḑarea funcționarilor pe tóte terenele administrațiunei în Bucovina sĕ se țină deosebit cont de cunoscința limbilor țerii, ér celor plasațĭ deja sĕ li-se impună imperios datoria de a-le învĕța, şi de-a le da ordin nu numai ca sĕ comunice cu poporul în limba sa, ci sĕ şi priméscă fără dor şi póte tóte incursele şi quitanțele scrise în limba română séu rutenă, resolvându-le în aceeaşĭ limbă.

Dare de sémă.

Iclănḑel, 15 Dec. n. 1895.

On. D-le Redactor! Binevoițĭ a da loc în colónele prețuitului ḑiar „Gazeta Transilv.“ următórei dărĭ de sémă pentru cei carĭ au donat în folosul şcólei gr. cat. din Iclănḑel, chitându-se cu mulțămită.

N. Vlad 2 fl., Victoria Erdelyi (Orăştiă) 1 fl., Stef. Radic (Petroşenĭ) 2 fl. G. Vlasa (Ciucudiu) 1 fl. Din Predeal: G. Gavanescu 2 fl. 50 cr., I. Podea 1 fl., P. Ciuncan 2 fl., G. Dogarescu 1 fl., A. Ciaclanu 2 fl., Ilie Stefanescu 50 cr., Gábor Jozsef 1 fl., Ivan Dobrosa (Făgăraş) 5 fl. Din Ghimeş: G. Ciobotar, preot 50 cr., I. Deva, învĕț. 40 cr., Oltean T. Gabor, jude 30 cr., G. Suciu 40 cr., I. Barcianu 30 cr., A. Biliboc 15 cr., I. Vlasiu 20 cr., S. Băcilă 40 cr. Din Velcheriu: I. Albon 1 fl., Aron Boca 20 cr. Din Sighişóra: G. Negru 1 fl., I. Kreisinsky 50 cr., D. Moldovan, protop. 1 fl., I. Muntean 50 cr., Firuția Negru n. Sandru 1 fl., Weisz, preot rom. cat. 1 fl., I. Şandru şi Gross 2 fl., T. Mossore 50 cr.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 24 Decemvre. In cercurile politice s'a lățit din nou faima, după cum anunță „Magyarország“, că *camera deputaților va fi disolvată deja în luna viitóre.* Se ḑice, că pe guvern l'a silit la acésta însuşĭ partidul liberal, care nu voesce sĕ aştepte până ce se va organisa oposițiunea.

Budapesta, 24 Decemvre. Astăḑĭ din nou a întrat *derută la bursa* de aci. Hârtiile de valóre internaționale au scăḑut în preț cu câte 4—5 fl. bucata. Din Viena de-asemenea sosesc scirĭ fórte neliniştitóre.

Berlin, 24 Decemvre. „Local Anzeiger“ anunță, că guvernul rusesc ar fi întrebat în mod confidențial pe guvernul engles, că nu ar avé nimic în contră, decă guvernul rusesc, care stă în bune relațiunĭ cu guvernul american, s'ar întrepune pentru încheiarea unei împăciuirĭ.

Bucurescĭ, 24 Decemvre. Personalul dela marele stat major precum şi acela dela comandamente va fi mărit cu începerea dela 1 Februarie.

Bucurescĭ, 24 Decemvre. „Timpul“ anunță, că alaltăerĭ nóptea o *cetă de Ungurĭ* au năvălit asupra lucrătorilor dela fabrica de hârtiă din Buştenĭ *un lucrător român a rĕmas mort, un altul e pe mórte, ér doi sunt greu rănițĭ.* Erĭ diminéță o parte din Ungurĭ au fost prinşĭ. Parchetul din Ploescĭ a fost imediat avisat şi a început o anchetă.

DIVERSE.

Din sclav milionar. In Chicago trăesce un om cu numele Bates Levicĭ, care s'a născut încă ca sclav. Astăḑĭ el e de 70 anĭ. In 1861 a intrat ca servitor la o fabrică şi de atuncĭ şĭ-a adunat o avere de 10 milióne. Bates Levicĭ este un om fórte simplu, dér face multe binefacerĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Decemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de coróne ung. 4% . . .	97.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	118.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	95.—
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.—
Imprum. ung. cu premii	150.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	134.50
Renta de hârtie austr.	99.—
Renta de argint austr.	99.20
Renta de aur austr.	120.25
Losurĭ din 860	144.50
Acții de ale Băncei austro ungară.	978.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	366.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	346.50
Napoleondorĭ.	9.60
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.27½
London vista	121.25
Paris vista	48 —
Rente de coróne austr. 4%. . .	99.20
Note italiene.	44.—

Cursul pietei Brașov.

Din 26 Decemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.66	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.80	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Avis!

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Numere singuratice à 5 cr. se potŭ cumpĕra în din „Gazeta Transilvaniei“ librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8 05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.12		Szolnok . .		3.27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P. Ladány . .		1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2 26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd .		10.07		1 52	8.11	10.42
5 20	8.18		3.45	3 26		Rév		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca . . .		9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32		12.47	7 08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău . .		6.54				7.37
8 34	10.37	6.14	6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8 40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	tr. mixt 4.48	6.45
9 06		11.32	9.08	6.27		Apahida . .			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10 40	7.27		Ghiriș . . .			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54			Uioara . . .			2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04			Vințul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud . . .			2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2 40	1.—	8 33	sos.	Teiuș . . .	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel . .			12.39			2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu . . .			12.24	7 30		2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .			11.48			1.38
1.62			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș . . .			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol .			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighișóra .			9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12		Hașfalĕu . .		Numa vinerea comunică.	9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod . .			7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58		Agoștoufalva .			7.02	3.53		9.22
6.41	Tren de person.	Tren mixt	9.03	1.15		Apața . . .			6.36	3.37	Tren de persón.	8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra . .			5.58	3 16		8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Brașov . . .	pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4 40	12.26		3.01		Timiș . . .		6.—	4.14	1 42	8 28	
	5.10	1 11		3.31		Predeal .		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	sos.	Bucuresci . .	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtu	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtu
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23		Cipău . . .		6.24	1.19	6.55	11.43
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6 35	1.03	8.50		Ocna . . .		8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	1 31	4 49	10.30
4 36	în totă Marța și Vinerea		1.46	pl.		sos.	7.28	în totă Marța și Vinerea		8.33
6.16			3.31		Avrig . . .		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zĕrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.36	1.29	
10 28	6.36		Zĕrneștĭ	6.06	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

	Numai Luni a comunică	N. Marța comunică			Circulă numai Marța	Numai Vinerea circulă
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Țagu-Budatelicŭ . . .		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33	3.02		Leciuța		2,48	7.43
9 07	3 41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5.55

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7 38	12.33	Segedin	5.—		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl	6 36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtu	trenŭ mixtu		trenŭ mixtu	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
4.14	11.48	Hașfalen . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.